ด่วน

ที่ ยธ ๐๗๐๕.๒/๕๒

กรมราชทัณฑ์
๒๒๒ ถนนนนทบุรี ๑
อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง แนวปฏิบัติการเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกในเรือนจำ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมราชทัณฑ์ ด่วน ที่ ยธ ๐๗๐๕.๓/๖ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวปฏิบัติการเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกในเรือนจำ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. สื่อความรู้วิธีการจัดเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกในเรือนจำ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมราชทัณฑ์ ได้กำชับให้เรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานกักขัง ดำเนินการเตรียมความพร้อมในการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อในช่วงฤดูหนาว และแจ้งมาตรการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อและภัยสุขภาพที่พบได้บ่อยในช่วงฤดูหนาว เช่น โรคติดต่อระบบทางเดินหายใจ และโรคติดต่อทางเดินอาหารและน้ำ รวมถึงให้เรือนจำดำเนินการเก็บตัวอย่างอาหารที่ปรุงสุกไว้ในตู้เย็น กรณีพบผู้ป่วยโรคติดต่อทางเดินอาหารจะได้มีตัวอย่างอาหาร ส่งตรวจหาสาเหตุของเชื้อก่อโรค ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อและภัยสุขภาพ การเฝ้าระวังโรคที่เกิดจากอาหารและน้ำเป็นสื่อ และการดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน จึงขอแจ้งแนวปฏิบัติการเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกในเรือนจำและขอส่งสื่อความรู้วิธีการจัดเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกในเรือนจำ เพื่อให้เรือนจำถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้แจ้งเรือนจำ.....ถือปฏิบัติและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญ วชิรเดช)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

กองบริการทางการแพทย์
กลุ่มงานส่งเสริมอนามัย
โทร./โทรสาร ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๔

ผู้ว่าราชการจังหวัด ๖๐ แห่ง

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ / รจจ.กระบี่
๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี/รจจ.กาญจนบุรี/รจอ.ทองผาภูมิ
๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ / รจจ.กาฬสินธุ์
๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น / รจอ.พล
๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี / รจจ.จันทบุรี
๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท / รจจ.ชัยนาท
๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ / รจจ.ชัยภูมิ/รจอ.ภูเขียว
๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร / รจจ.ชุมพร /รจอ.หลังสวน
๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย / รจอ.เทิง
๑๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ / รจอ.ฝาง
๑๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง / รจจ.ตรัง
๑๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดตราด / รจจ.ตราด
๑๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก / รจอ.แม่สอด
๑๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก / รจจ.นครนายก
๑๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา/รจอ.บัวใหญ่/รจอ.สีคิ้ว
๑๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช/รจอ.ทุ่งสง/รจอ.ปากพนัง
๑๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี / รจจ.นนทบุรี
๑๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส / รจจ.นราธิวาส
๑๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน / รจจ.น่าน
๒๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดบึงกาฬ / รจจ.บึงกาฬ
๒๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ / รจจ.บุรีรัมย์ / รจอ.นางรอง
๒๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี / รจจ.ปทุมธานี / รจอ.ธัญบุรี
๒๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ / รจจ.ประจวบคีรีขันธ์
๒๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี/รจจ.ปราจีนบุรี/รจอ กบินทร์บุรี
๒๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา / รจจ.พะเยา
๒๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา / รจจ.พังงา / รจอ.ตะกั่วป่า
๒๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา/รจจ.พระนครศรีอยุธยา
๒๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร / รจจ.พิจิตร
๒๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก / รจจ.พิษณุโลก
๓๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ / รจจ.เพชรบูรณ์ / รจอ.หล่มสัก
๓๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ / รจจ.แพร่
๓๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต / รจจ.ภูเก็ต
๓๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม / รจจ.มหาสารคาม
๓๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร / รจจ.มุกดาหาร
๓๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน/รจจ.แม่ฮ่องสอน/รจอ.แม่สะเรียง
๓๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา / รจอ.เบตง
๓๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร / รจจ.ยโสธร
๓๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง / รจจ.ระนอง
๓๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด / รจจ.ร้อยเอ็ด
๔๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี / รจอ.ชัยบาดาล
๔๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน / รจจ.ลำพูน
๔๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย / รจจ.เลย
๔๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ/รจจ.ศรีสะเกษ/รจอ.กันทรลักษ์
๔๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร/รจจ.สกลนคร/รจอ.สว่างแดนดิน
๔๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา / รจจ.สงขลา / รจอ.นาทวี
๔๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล / รจจ.สตูล
๔๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร / รจจ.สมุทรสาคร
๔๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว / รจจ.สระแก้ว
๔๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี / รจจ.สระบุรี
๕๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี / รจจ.สิงห์บุรี
๕๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย / รจจ.สุโขทัย / รจอ.สวรรคโลก
๕๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี / รจจ.สุพรรณบุรี
๕๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี / รจอ.เกาะสมุย / รจอ.ไชยา
๕๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ / รจอ.รัตนบุรี
๕๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย / รจจ.หนองคาย
๕๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู / รจจ.หนองบัวลำภู
๕๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง / รจจ.อ่างทอง
๕๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์ / รจจ.อุตรดิตถ์
๕๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี / รจจ.อุทัยธานี
๖๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ / รจจ.อำนาจเจริญ

ด่วน **บันทึกข้อความ**

ส่วนราชการ กรมราชทัณฑ์ กองบริการทางการแพทย์ โทร ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๔

ที่ ยธ ๐๗๐๕.๒/๕๓ **วันที่** ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง แนวปฏิบัติการเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกในเรือนจำ

เรียน ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน และสถานกักขัง

ตามหนังสือกรมราชทัณฑ์ ด่วน ที่ ยธ ๐๗๐๕.๓/๒๙ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘ กรมราชทัณฑ์ ได้กำชับให้เรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานกักขัง ดำเนินการเตรียมความพร้อมในการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อในช่วงฤดูหนาว และแจ้งมาตรการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อและภัยสุขภาพที่พบได้บ่อยในช่วงฤดูหนาว เช่น โรคติดต่อระบบทางเดินหายใจและโรคติดต่อทางเดินอาหารและน้ำ รวมถึงให้เรือนจำดำเนินการเก็บตัวอย่างอาหารที่ปรุงสุกไว้ในตู้เย็น กรณีพบผู้ป่วยโรคติดต่อทางเดินอาหารจะได้มีตัวอย่างอาหาร ส่งตรวจหาสาเหตุของเชื้อก่อโรค ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อและภัยสุขภาพการเฝ้าระวังโรคที่เกิดจากอาหารและน้ำเป็นสื่อ และการดำเนินงานด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน จึงขอแจ้งแนวปฏิบัติการเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกในเรือนจำและขอส่งสื่อความรู้การเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกในเรือนจำ เพื่อให้เรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานกักขัง ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้าย

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

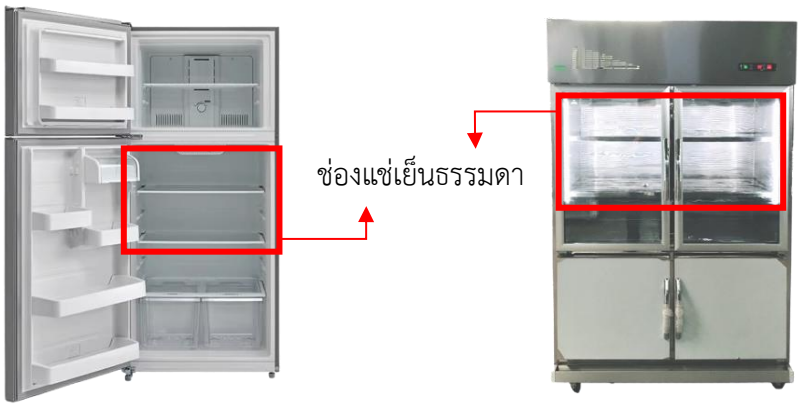
(นายชาญ วชิรเดช)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน สถานกักขัง และสถานกักกัน ๖๖ แห่ง

๑. เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร
๒. เรือนจำพิเศษธนบุรี
๓. เรือนจำพิเศษพัทยา
๔. เรือนจำพิเศษมีนบุรี
๕. เรือนจำกลางกำแพงเพชร
๖. เรือนจำกลางขอนแก่น
๗. เรือนจำกลางเขาบิน
๘. เรือนจำกลางคลองเปรม
๙. เรือนจำกลางคลองไผ่
๑๐. เรือนจำกลางฉะเชิงเทรา
๑๑. เรือนจำกลางชลบุรี
๑๒. เรือนจำกลางเชียงราย
๑๓. เรือนจำกลางเชียงใหม่
๑๔. เรือนจำกลางตาก
๑๕. เรือนจำกลางนครปฐม
๑๖. เรือนจำกลางนครพนม
๑๗. เรือนจำกลางนครราชสีมา
๑๘. เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช
๑๙. เรือนจำกลางนครสวรรค์
๒๐. เรือนจำกลางบางขวาง
๒๑. เรือนจำกลางปัตตานี
๒๒. เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา
๒๓. เรือนจำกลางพัทลุง
๒๔. เรือนจำกลางพิษณุโลก
๒๕. เรือนจำกลางเพชรบุรี
๒๖. เรือนจำกลางยะลา
๒๗. เรือนจำกลางระยอง
๒๘. เรือนจำกลางราชบุรี
๒๙. เรือนจำกลางลพบุรี
๓๐. เรือนจำกลางลำปาง
๓๑. เรือนจำกลางสงขลา
๓๒. เรือนจำกลางสมุทรปราการ
๓๓. เรือนจำกลางสมุทรสงคราม
๓๔. เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี
๓๕. เรือนจำกลางสุรินทร์
๓๖. เรือนจำกลางอุดรธานี
๓๗. เรือนจำกลางอุบลราชธานี
๓๘. ทัณฑสถานเกษตรอุตสาหกรรมเขาพริก
๓๙. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง
๔๐. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษขอนแก่น
๔๑. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี
๔๒. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา
๔๓. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษลำปาง
๔๔. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษสงขลา
๔๕. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง
๔๖. ทัณฑสถานเปิดทุ่งเบญจา
๔๗. ทัณฑสถานเปิดบ้านนาวง
๔๘. ทัณฑสถานเปิดบ้านเนินสูง
๔๙. ทัณฑสถานเปิดหนองน้ำขุ่น
๕๐. ทัณฑสถานเปิดห้วยโป่ง
๕๑. ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์
๕๒. ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง
๕๓. ทัณฑสถานวัยหนุ่มนครศรีธรรมราช
๕๔. ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา
๕๕. ทัณฑสถานหญิงกลาง
๕๖. ทัณฑสถานหญิงชลบุรี
๕๗. ทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่
๕๘. ทัณฑสถานหญิงธนบุรี
๕๙. ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา
๖๐. ทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก
๖๑. ทัณฑสถานหญิงสงขลา
๖๒. สถานกักขังกลางจังหวัดตราด
๖๓. สถานกักขังกลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
๖๔. สถานกักขังกลางจังหวัดปทุมธานี
๖๕. สถานกักขังกลางจังหวัดร้อยเอ็ด
๖๖. สถานกักขังกลางจังหวัดลำปาง

แนวปฏิบัติการเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกในเรือนจำ

<u>คำชี้แจง</u> ให้เรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานกักขังดำเนินการจัดเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกในเรือนจำ กรณีพบผู้ป่วยโรคติดต่อทางเดินอาหารจะได้มีตัวอย่างอาหาร ส่งตรวจหาสาเหตุของเชื้อก่อโรคได้

หัวข้อ	ขั้นตอน
อุปกรณ์ในการเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุก	๑. อุปกรณ์สำหรับตักตัวอย่างอาหารปรุงสุก เช่น ช้อนหรือทัพพี ต้องสะอาดพร้อมใช้งาน ๒. ภาชนะบรรจุตัวอย่างอาหารปรุงสุกที่ปลอดเชื้อ ได้แก่ ถุงพลาสติก ถุงซิปล็อก กล่องพลาสติก ไม่ผ่านการใช้งาน มีความเหมาะสม สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากภายนอก
การจัดเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุก	๑. จัดเตรียมพื้นที่ในตู้เย็นหรือตู้แช่เย็น บริเวณช่องแช่เย็นธรรมดา อุณหภูมิ ๔ – ๘ องศา และไม่ควรแช่รวมกับเนื้อสัตว์ โดยจัดเตรียมพื้นที่ให้เพียงพอสำหรับจัดเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกทุกมื้อ เป็นเวลา ๗ วัน ตู้เย็น ตู้แช่เย็น ๒. ตู้เย็นหรือตู้แช่เย็นต้องอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และมีเครื่องวัดอุณหภูมิตู้เย็น ๓. มีการบันทึกตารางการดูแลรักษาความสะอาดตู้เย็นหรือตู้แช่เย็น และตารางบันทึกอุณหภูมิตู้เย็นฯ ***นิยาม** <u>ตู้เย็น</u> คือ ตู้ทำความเย็นแบบประตูเดียวหรือแบบประตูแยก <u>ตู้แช่เย็น</u> คือ ตู้ทำความเย็นที่มีขนาดใหญ่ มีพื้นที่ในการใช้งานมากกว่า และสามารถความคุมอุณหภูมิให้คงที่ได้เท่ากันทั้งตู้
ขั้นตอนการเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุก	๑. ให้เรือนจำเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกทุกมื้อ โดยระบุ วัน เดือน ปี และเวลาที่ปรุงสุก เก็บไว้ในตู้เย็น อย่างน้อย ๗ วัน ๒. ก่อนตักตัวอย่างอาหารปรุงสุก ผู้สัมผัสอาหารควรล้างมือให้สะอาด (ล้างมือ ๗ ขั้นตอน) แต่งกายสะอาด เหมาะสม สวมถุงมือ หน้ากากอนามัย และหมวกคลุมผมทุกครั้ง ๓. อาหารที่ปรุงสุกแล้ว ควรวางสูงจากพื้นอย่างน้อย ๖๐ เซนติเมตร และอยู่ในอุณหภูมิห้องไม่เกิน ๒ ชั่วโมง

หัวข้อ	ขั้นตอน
	๔. ตักตัวอย่างอาหารปรุงสุกปริมาณอย่างน้อย ๒๕ - ๕๐ กรัม บรรจุลงในถุงพลาสติกที่เตรียมไว้ (เก็บอาหารที่ปรุงสุก ๑ ตัวอย่าง ต่อ ๑ ถุง) ๕. ไล่อากาศออกจากถุง แล้วปิดปากถุงด้วยหนังยาง จากนั้นบรรจุลงในถุงซิปล็อกสะอาดที่ไม่ผ่านการใช้งาน อีก ๑ ชั้น และตั้งทิ้งไว้รอให้ตัวอย่างอาหารปรุงสุกมีอุณหภูมิเย็นลง แต่ไม่ควรเกิน ๒ ชั่วโมง ปิดฉลากโดยระบุมื้ออาหาร ชื่อรายการอาหาร วัน เดือน ปีที่จัดเก็บ และวัน เดือน ปีที่จะทิ้งตัวอย่างอาหาร เช่น อาหารมื้อเช้า เมนูแกงเลียงไก่ฟักเขียว วันที่จัดเก็บ ๒๗ ม.ค. ๖๘ เวลา ๐๗.๐๐ น. ครบทิ้งวันที่ ๒ ก.พ. ๖๘ เวลา ๐๗.๐๐ น. ๖. เก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกใส่กล่องพลาสติกที่มีฝาปิด มีป้ายบ่งชี้ “ตัวอย่างอาหารปรุงสุก” เพื่อป้องกันการปนเปื้อน ควรแยกกล่อง (๑ วัน ต่อ ๑ กล่อง) โดยมีสัญลักษณ์แยกวันที่ชัดเจนระบุข้างกล่อง เพื่อง่ายต่อการจัดเก็บ และเก็บไว้ในตู้เย็นหรือตู้แช่เย็น บริเวณช่องแช่เย็นธรรมดาที่อุณหภูมิ ๔ – ๘ องศาเซลเซียส เป็นเวลาอย่างน้อย ๗ วัน (อ้างอิงจากระยะเวลาฟักตัวของเชื้อก่อโรค โดยเฉลี่ยจะมีระยะฟักตัวประมาณ ๑ – ๗ วัน) เพื่อให้สามารถนำมาตรวจวิเคราะห์หาสาเหตุได้ กรณีหากมีโรคระบาดเกิดขึ้น ๗. กรณีพบผู้ป่วยโรคติดต่อทางเดินอาหารเป็นกลุ่มก้อน เช่น โรคอหิวาตกโรค อาหารเป็นพิษ ให้เรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานกักขัง ประสานโรงพยาบาลแม่ข่ายหรือสำนักงานสาธารณสุขในพื้นที่เข้าสอบสวนโรค และส่งตรวจตัวอย่างอาหารปรุงประกอบทางห้องปฏิบัติการตามบริบทของแต่ละพื้นที่ พร้อมรายงานให้กรมราชทัณฑ์ทราบโดยทันที

กลุ่มงานส่งเสริมอนามัย กองบริการทางการแพทย์ กรมราชทัณฑ์ โทร/โทรสาร ๐-๒๙๖๗-๓๓๕๔

<u>อ้างอิงจาก</u>

๑. สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์. (๒๕๖๐). คู่มือการส่งตัวอย่างตรวจวิเคราะห์สารพันธุกรรมเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในอาหาร (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๔) สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ สืบค้นจาก : https://bit.ly/๔h๕odjQ

๒. Centers for Disease Control and Prevention. (n.d.). Guidelines for specimen collection. Retrieved from : https://www.cdc.gov/foodborne-outbreaks/php/investigating-outbreaks/guidelines-for-specimen-collection.html

๓. บุญเลี้ยง สุพิมพ์ ปิยะพงษ์ ชุมศรี อรทัย ปานเพชร. (๒๕๖๐). คุณภาพด้านจุลชีววิทยาของอาหารปรุงสำเร็จในโรงอาหารมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

๔. Division of Public Health, Delaware Health and Social Services. (n.d.). Food specimen collection and processing. Retrieved ๒๗ January ๒๐๒๕ from https://dhss.delaware.gov/dph/lab/foodscp.html

สื่อความรู้ วิธีการจัดเก็บตัวอย่างอาหารปรุงสุกในเรือนจำ